

Pápes Éva

A ház

Az asszony már évek óta álmodozott a házról. Elképzelte a szobákat, a berendezést, még a falak színeit is megtervezte magában. Annyira vágyott rá, hogy el sem tudta hinni, mindez egyszer valóság lehet. Amikor a férje szülei meghaltak, kiderült, annyi pénzt örökölt, amivel el lehet kezdeni az építkezést. Nem volt kétségük afelől, hogy ezt végig kell csinálni. Már tíz éve laktak albérletben, a gyerek is ott született. Óriási szerencsájuk volt, hogy egyáltalán eltűrték a főbérnök a kisbabát. Így is kétszer kellett költözniük, mert a pici sokat sírt, zavarta a háziakat. Voltak hónapok, amikor az asszony csak úgy emlékezett, mint valami éjszakai rémálomra. Úgy aludt, hogy a legkisebb neszre is fölriadt, órákig ringatta a kisfiát, nehogy sírni kezdjen. Kialvatlan és fáradt volt, semmi igazi öröme nem telt a gyereknevelésben. Arra ügyelt állandóan, hogy Robi ne zavarjon senkit.

Amikor először mentek el a telekre, mámoros érzés fogta el, akkor érezte meg először, hogy az álom valóra válik. A pénz persze nem volt sok, de megtanulták már beosztani azt a keveset, amit megkeresnek. Pontosán meg volt szabva, hogy mennyi kell az ennalóra, a legszükségesebb ruhákra, a többi ment az építőanyagra. Úgy számolták, hogy két év alatt összehozzák a házat, persze ebbe be volt számolva az összes kolléga, családtag, mindenki, aki segíthetett. Lassan, de biztosan haladtak előre, az életük kemény volt, de ők alig vették tudomásul a fáradtságot. Az asszony különmunkákat vállalt, a gyerek már többet volt a nagymamánál, mint otthon, de ki törődött ezzel, mikor nem sokára készen lesz a ház, ahol Robinak külön szoba jut majd. Ott végre boldogok lesznek, nem kell folyton alkalmazkodni a főbérnök igényeihez. A két évből három lett, de a ház elkészült. Költözés után nem volt idejük az örvendezésre, mert annyi mindent kellett még befejezni. Terveik voltak a kerttel is, az asszony veteményest csinált, virágokat ültetett. Bár a nehezen túl voltak, de ha már belekezdtek, nem hagyhatták a dolgot annyiban, volt mindig mit tenni. Szinte repültek az évek, a fiú is megnőtt, egyre kevesebbet volt otthon. Az erejük fogyatkozott, de ők annyira megszokták a munkát,

hogy még ha akarták, sem tudták volna abbahagyni. A férfi leginkább a műhelyben, az asszony meg a kertben dolgozott. A ház amúgy nagyon szép lett, szépen is volt berendezve, mindenhol növények, a kertben volt hintaágy is, bár nem sokat használták. A fiú a barátaival szívesen elgítározgatott itt, de az asszony nem szerette, mert mindig letaposták a virágait. Aztán el is maradoztak, jobban érezték magukat kinn a régi játszótéren. Ott legalább senki sem piszkálta őket.

A férfi éppen a kerítést festette - ezt a munkát nagyon élvezte - amikor az első infarktust kapta, onnan vitte el a mentő, a festékes nadrágja volt rajta, még a haja is festékes volt. Egyszer hazahozták, de pár hétre rá megvolt a második is, ez már elvitte. Alig múlt negyven, egyáltalán nem volt öreg. Az asszony egyedül maradt, a fia alig járt haza, talált egy lányt, akivel összeköltöztek. Néha megjelent otthon, de már nem érdekelt sem a ház, sem az anyja szomorú arca. A nagyjához inkább szeretett elmenni, ott elszórakoztatták egymást a gyerekkori történetekkel. Ez volt a mama fő attrakciója, a hibátlan memóriája. Hetven éves létére pontosan emlékezett Robi összes kiskori elszólására, még azt is meg tudta mondani, hogy kivel verekedett össze négyéves korában.

Az asszony egyáltalán nem érezte magát magányosnak. Munka után hazament, takarított, kicsit főzött, csak keveset, amit egymaga megevett, aztán ment ki a kertbe. Sötétedésig elmatatott az ágyások között, utána meg tévézgetett amíg el nem álmosodott.

A nyugdíj sem zökkentette ki, legalább több ideje lesz a házra, gondolta. Már előre beosztotta magának, mi mindent fog kipakolni, elrendezni otthon. Az első évben sorra vette az összes helyiséget, még a spávizot is kifordította a sarkaiából, két napig meszelt, mire elégedett lett vele. Aztán ott volt a sok ablak, amit havonta ki kellett pucolni. Szinte alig járt el otthonról, csak az anyjához hébe-hóba, de túl lármasnak találta az anyját, folyton csak a régi dolgokról mesélt. Jobban szeretett egyedül üldögdélni a fotelben, várni, amíg besötétedik. A szomszédok ájtót-

tek néha, de az asszony olyan szótlan volt, hogy nem erőltették a barátságot.

Az egyik ilyen üldögélés estén hallotta először, hogy valami motoszkál a falban. Először nem tudta, mi az, de amikor lekapcsolta a tévét, a csöndben tisztán lehetett hallani, hogy a szoba és a konyha közötti falból jön a hang. Azt hitte, hogy valami egér rágta be magát, el is kezdte keresni a rést, amin bejuthatott.

Szinte centiről-centire végigtapogatta az egész falat, de nem talált olyan lyukat, ahol az állatok beköltöztek. A végén úgy érezte, nem tud mit tenni, valami rejtélyes hasadék lehet, amit ő nem tud azonosítani. Próbálkozott virágcsereppel meg dióval, de mindig üresen találta a csapdát, nem volt ott az egér. Aztán vett különféle egérmérgeket, de semmit sem értek, a motoszkálás nem szűnt meg a falban. Már ott tartott, hogy a fiát hívja segítségül, de az éppen elutazott az élettársával falura, így aztán a szomszédokhoz fordult. Persze jöttek a jobbnál jobb ötletekkel, mit lehetne csinálni az egérrel, de egyik sem vezetett sehová.

Sőt, mintha a hang egyre zajosabb lenne, az asszony úgy érezte, az egerek kezdenek teljesen elszemtelenedni. Este kénytelen volt teljes hangerőre állítani a televíziót, hogy ne hallja a motoszkálást. De így is folyton meghallotta, mintha minden apró zaj a testén verne ritmust. Akkor taktikát változtatott, már nem hangosított fel semmit, sőt, csöndben ült és figyelte a zaj forrását. Az első időben ugyanonnan hallotta a hangokat, de hamarosan rájött, hogy már a másik falba is beköltöztek. Most már sztereóban jöttek a neszek, a baloldali falból és a konyha felől is. Erre föl kitalált egy speciális ragasztós módszert, a boltban kapható legjobb minőségű egérfogó-ragasztóból vett hat csomaggal, és végigkente a fal mindkét oldalát. Arra gondolt, hogy elvágja teljesen az útjukat, így nem tudnak sehol sem kijárni élelmiszerért. Ez eredményesnek tűnt, két napig egyáltalán nem hallotta a kaparászást. Bár egérhulla nem volt sehol, de ez nem zavarta, végül is megdögölhetnek bent a falban is. Örömeiben a harmadik napon végre bekapcsolta a tévét, hogy megnézzék a kedvenc sorozatát, amikor újra meghallotta a félreérthetetlen kaparászást. Olyan düh fogta el, amit a férje halála óta nem érzett. A rászakadt magányosság, az üldözöttség, a

teljes kiszolgáltatottság érzése szinte fizikailag ömlött rá. Az volt a legrosszabb, hogy éppen ott kellett ezt átélnie, a házában, amit mindig is igazi menedéknek érzett, olyan biztonságos helynek, amiről visszacsapódik minden, ami kívül bántó vagy megalázó. Hány és hány olyan helyzetet élt át életében, amikor legszívesebben odacsapott volna, de ilyenkor összeszorította a fogát, és nem szólt, mert kellett a pénz a téglása, cementre, festékre és még ki tudja mi mindenre. A ház, az ő háza, ami az egyetlen értelme volt a sok küszködésnek és fájdalomnak. Soha, de soha nem engedte el magát mások előtt, őrajta ne sajnálkozzon senki. Még ha menni is alig tudott a fáradtságtól, egyenes derékkal végezte a dolgát. Kinek mi köze az ő bajához. Ott van a ház, ez az igazi kárpótlás mindenért. És most egy nyavalyás egér miatt nem tud nyugodtan létezni a saját otthonában. Ezt egyszerűen nem lehet kibírni. Sírt dühében, legszívesebben a két kezével morzsolta volna darabokra azokat a rohadt egereket. Annyira felzaklatta az egész, hogy aludni is csak altatóval tudott, így sem sokat.

Reggel elhatározta, hogy új stratégiát fog alkalmazni, nem várja meg, hogy az egerek hol jönnek ki, ha egyáltalán maguktól kijönnek, hanem ő fogja megkeresni őket a falban. A kalapácsot és a vésőt ugyanott találta, ahol a férje tartotta annak idején, a műhelyben, a polcon. Bevitte a fánclival együtt. A fal melletti sávot végigrakta újságpapírral és nekiállt. Először úgy térdmagasságban vajt ki egypár téglát, aztán cikk-cakkban folytatta. Délutánra már lyukacsos lett az egész konyhafal. Fáradt volt és elégedett. Úgy érezte, most kifogott a dögökön. Most már biztosan ki fognak jönni, ennyi dörömbölés biztosan előcsalja majd őket. Annyira fáradt volt, hogy enni sem tudott. Csupa por és kosz volt ő maga is, meg a konyha is, de már nem volt ereje takarítani. Képtelen volt elhagyni az őrhelyét, látni akarta, ahogyan előmasíroznak a falból. Éjfélig bírta ébren, ott aludt el a konyhaszéken, hajnalban arra ébredt, hogy mindene elszibbadt. Szinte kúszva tette meg az utat az ágyáig, és így piszkosan - képtelenül bármilyen más cselekedetre - végigfeküdt rajta. Tíz óra körül ébredt fel, minden tagja sajgott. Még mindig olyan kába és fáradt volt, hogy csak egy gyors fürdésre tellett az erejéből. Bekapott valamit, de közben fülelt, nem hall valami zajt. Egy darabig teljes volt a csönd, aztán

halk kaparászás jött a szemközti falból. Sikítani tudott volna, de még ahhoz sem volt ereje. Rögtön tudta, az egerek valahogyan átmenekültek a szemközti falba. Most valószínűleg az összes mocsok dög ott gyülekezik. Úgy érezte, képtelen a másik falat is felbontani, egyszerűen nem bírja tovább. Felöltözött, és kitámolygott a buszmegállóhoz. Felszállt az első járatra, ami jött, csak hogy ne kelljen otthon lennie. Nem tudott gondolkodni, csak ült a buszon, amíg a végállomásig nem ért. Ott fölszállt egy másikra, aztán megint egy másikra, így keringett egész nap. Néha elbóbiskolt, de legtöbbször csak ült, és nézett maga elé.

Már sötétedett, mire hazaért. A kábultsága ellenére egyből kiélesedtek az érzékei, fűlt a fal felé. De semmi. Két altatóval végre sikerült elaludnia, majdnem másnap délig aludt. Halk neszre ébredt. Amint kicsit magához tért, rögtön tudta, már megint azok a bűdös dögök. Most már a hálószoba falban vannak! Szinte alvajáróként ment végig a házon, kinyitogatta az összes gázcsapot, aztán csendben visszafeküdt az ágyba. Magára húzta a takarót, nem akarta érezni a szagot, csak nyugalmat szeretett volna végre.

Ács Jenő

Időt ugrottak, tér-időt

Csak a balzsamfa szomja,
csak a szikomor káprázata,
és a páratelt est, ahogy
a nap visszagurul,
ha az éjnek ütközik;
csak ők voltak, és a galambok,
és bárányok sírtak az öreg-kék
időben, s nem hallottuk,
az angyalok neszét,
amint ezüstben jönnek,
és időtlen szemük lángol;
szívünk perczegett a vér
igájában, s álló csillagok kockáztak
a teleholdnál,
s a lovak marja megmagasodott,
időt ugrottak, tér-időt,
s nyitott szemük kifehéredett.

Ó, óceán-idő!

Mindegyik sírt, rettegte
a tűzoszlopot, amint
küllőzve hányta a lángnyelveket,
s ontotta szikráit a lilimos mezőre;
csak a szem volt rezzenetlen,
a szem, amelyben óceán delel,
s a pupillában városok pihennek,
rózsafák nyílnak, ringnak a hullámtalan
a látó tenger-tükörben,
ahol a pir születik s a nap-szikra kihuny,
megvéhede hűvösség zúg,
de a fény lelke szendereg,
és a zengő kéz kalamol zöldellő vesszővel,
s az óceán méhében felébrednek az őshegyek,
lángzás tör elő a mélységből.
tűzdörej, izzó dübörgés,
majd hullám kél, lángtalan,
s üvegöld ragyogás, bimbóidon,
ó, óceán-idő.